
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מבוא לתאטרון העברי והישראלי - 20140

תאריך עדכון אחרון 02-02-2014

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי התאטרון

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר שלי זר-ציון

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: szertzion@post.tau.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: 12:30-13:30

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס מציג ציוני דרך בתולדות התיאטרון העברי והישראלי, מראשית המאה העשרים ועד לשנות האלפיים. במהלך הקורס נעמוד על אופיים של המוסדות התיאטרוניים הבולטים בישראל לאורך השנים, ושל המחזאים, השחקנים והבימאים המרכזיים אשר עיצבו את פני התיאטרון העברי והישראלי. כמו כן נעמוד על התפתחותם של מאפיינים פואטיים ייחודיים בשפת המופע של התיאטרון הישראלי.

מטרות הקורס:

- ניתוח סגנונות של כתיבה דרמטית, של בימוי ושל שפת מופע בתיאטרון הישראלי
- קריאה של יצירות מפתח בתיאטרון הישראלי כאירועים אמנותיים וסוציו-תרבותיים בזמן ובמקום נתונים
- שליטה בנושאי חתך בתיאטרון הישראלי ואופני התפתחותם לאורך השנים

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- הסטודנט ירכוש מיומנות בניתוח אירועים תיאטרוניים ישראליים בהקשרם הפואטי, הבימתי והסוציו תרבותי.
- הסטודנט ידע לזהות את סגנונות מופע ומשחק האופייניים לתיאטרון הישראלי.
- הסטודנט ירכוש בקיאות בנושאי חתך המופיעים שוב ושוב בתיאטרון הישראלי ובאופני הפרשנויות שלהם עלי בימות.

דרישות נוכחות (%) :

0

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה פרונטאלית ודיון. כמו כן, צילומים, מסמכים וקטעי הצגות יוקרנו וידונו בכיתה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- ראשית התיאטרון העברי והולדת הבימה
- "הדיבוק" כתעודת זהות אמנותית וכסמל לאומי
- שנות השלושים בארץ ישראל: שלוש להקות
- תיאטרון במלחמה: "האדמה הזאת"
- הקאמרי - התיאטרון של המדינה: "הוא הלך בשדות"
- דמות המזרחי בתיאטרון / בידור / קולנוע: מקרה "קזבלן"
- "הכלה וצייד הפרפרים": שפת הבימה של נסים אלוני
- דור המדינה פוגש את היהדות: יוסי יזרעאלי מביים את "איש חסיד היה"
- הסטירה והקומדיה של חנוך לוין
- נולה צלטון והמופע של התיקון

• יהושע סובול, גדליה בסר ותאטרון חיפה בשנות השמונים

חומר חובה לקריאה:

מחזות

- אנ-סקי, ש. הדיבוק. תרגום: חיים נחמן ביאליק. פרוייקט בן יהודה.
<http://benyehuda.org/bialik/hadibuk.html>
- אשמן, אהרון. האדמה הזאת. בתוך: אשמן, אהרון. מחזות, כרך שני, 56-9. יסוד: תל אביב, 1973.
- שמיר, משה. הוא הלך בשדות: מחזה בשני חלקים. תל אביב: אור עם, 1989.
- מוסינזון, יגאל. קזבלן. תל אביב: אור עם, 1989.
- אלוני, נסים. הכלה וצייד הפרפרים. תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 1980.
- אלמגור, דן. איש חסיד היה. תל אביב: בימות. ללא שנה
- לוין, חנוך. חפץ. בתוך: לוין, חנוך. חפץ ואחרים. תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 1988.
- סובול, יהושע. קריזה. המרכז הישראלי לתיעוד אמנויות הבמה. תיק מס. 219582.
- סובול, יהושע. גטו. תל אביב: אור עם, 1992.

ביבליוגרפיה מחקרית – קריאת חובה

- אוריין, דן. הבעיה העדתית בתאטרון הישראלי. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 2004. 77-92.
- אוריין, דן. יהדותו של התיאטרון הישראלי. תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 1998: 38-51.
- בן-מרדכי, יצחק. ליידים אנד גנטלמן אנד ליידים: עיונים ביצירתו של נסים אלוני. באר שבע: הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן גוריון בנגב, 2004: 186-203.
- ירושלמי, דורית. דרך הבימוי: על במאים בתיאטרון הישראלי. תל אביב: דביר וכנרת זמורה ביתן, 2013: 354-399.
- ירושלמי, דורית. "תאטרון יידיש כתשתית אמנותית לתאטרון העברי: מבט על במאי תקופת היישוב". בקורת ופרשנות 41 (2009): 7-39.
- כספי, זהבה. היושבים בחושך: עולמו הדרמטי של חנוך לוין: סובייקט, מחבר, צופים. ירושלים: כתר, 2005. 37-77.
- לוי, עמנואל. התיאטרון הלאומי הבימה: קורות התיאטרון בשנים 1917-1979. תל אביב: עקד, 1980. 17-36.
- נגיד, חיים. בגנות האשליה: הז'אנר התיעודי בדרמה העברית. תל אביב: אסף מחקרים וספרא, 2009. 113-130.
- פיינגולד, בן-עמי. "תיאטרון ומאבק: חדרה והאדמה הזאת." קתדרה 74 (תשנ"ה): 140-156.
- פיינגולד, בן-עמי. "אהל - עלייתו ונפילתו של תאטרון פועלים." עיונים בתקומת ישראל 15 (2005): 349-372.
- פלדמן, יעל. "מפרויד לבן-גוריון דרך יבנה: שינוי ערכין מהופך במחזה גטו." ב- ממרכזים למרכז: ספר נורית גוברין. עורכים אבנר הולצמן, מיכל אורון, זיוה שמיר ויוסף גלרון-גולדשלגר, תל-אביב: מכון כץ לחקר הספרות העברית, 2005. 497-511.
- קינר, גד. "הפקת וכטנגוב - התקבלות אגנוסטית כמיתוס לאומי: בין התכוונות להתקבלות." בתוך: אל נא תגרשוני: עיונים חדשים ב"הדיבוק", עורכים דורית ירושלמי ושמעון לוי, תל אביב: ספרא ואסף מחקרים, 2009. 123-136.

חומר לקריאה נוספת:

- אוריין, דן. יהדותו של התיאטרון הישראלי. תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 1998.
- אוריין, דן. הבעיה העדתית בתיאטרון הישראלי. תל אביב: האוניברסיטה הפתוחה, 2004.
- בן-מרדכי, יצחק. ליידיס אנד ג'נטלמן אנד ליידיס: עיונים ביצירתו של נסים אלוני. באר שבע: הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן גוריון בנגב, 2004.
- בן-עמוס, אבנר. "הוא הלך בשדות ב 1948 - שכול, זיכרון ונחמה." ב- הקאמרי - תיאטרון של זמן ומקום, מאת אלי רוזיק, פרדי רוקם גד קינר, 25-48. תל אביב: הפקולטה לאמנויות ע"ש יולנדה ודוד כץ, 1999.
- זר-ציון, שלי. "'הווילנער טרופע': פרולוג להיסטוריה של 'הבימה'." ביקורת ופרשנות 41 (2009): 65-92.
- זר-ציון, שלי. "שיילוק עולה לארץ ישראל - 'הסוחר מוונציה' לשקספיר בבימויו של ליאופולד יסנר בשנת 1936." קתדרה 110 (2003): 73-100.
- טרטקובסקי, ילנה. הבימה - המורשת הרוסית. תל אביב: ספרא, 2013.
- טרטקובסקי, ילנה. "הבימה בין סטודיה לתאטרון: בעית העדר המנהיגות האמנותית." מכאן ז 29-49. (2006).
- יערי, נורית - עריכה. על מלכים, צוענים ושחקנים: מחקרים ביצירתו התיאטרונית של נסים אלוני. תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 2005.
- יערי, נורית ולוי, שמעון - עריכה. חנוך לוין - האיש עם המיתוס באמצע, בעריכת נורית יערי ושמעון לוי. תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 2004.
- ירושלמי דורית ולוי, שמעון - עריכה. אל נא תגרשוני: עיונים חדשים ב"הדיבוק". תל אביב: ספרא ואסף מחקרים, 2009.
- ירושלמי, דורית. "בצילה של חנה רובינא." זמנים 99 (2007): 26-37.
- ירושלמי, דורית. דרך הבימוי: על במאים בתיאטרון הישראלי. תל אביב: דביר וכנרת זמורה ביתן, 2013.
- כספי, זהבה. היושבים בחושך: עולמו הדרמטי של חנוך לוין: סובייקט, מחבר, צופים. ירושלים: כתר, 2005.
- לאור, יצחק. חנוך לוין - מונוגרפיה. תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 2010.
- לוי, עמנואל. התיאטרון הלאומי הבימה: קורות התיאטרון בשנים 1917-1979. תל אביב: עקד, 1980.
- נגיד, חיים. בגנות האשליה - הז'אנר התיעודי בדרמה העברית. תל אביב: ספרא ואסף מחקרים, 2009.
- פיינגולד, בן-עמי. תש"ח בתיאטרון. תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 2001.
- פיינגולד, בן-עמי. השואה בדרמה העברית - סוגיות, צורות, מגמות. תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 2012.
- פיינגולד, בן-עמי. "התיאטרון הקאמרי - ההתחלה." ב- הקאמרי - תיאטרון של זמן ומקום, מאת אלי רוזיק, פרדי רוקם גד קינר, 9-24. תל אביב: הפקולטה לאמנויות ע"ש יולנדה ודוד כץ, 1999.
- קינר, גד. "התיאטרון הקאמרי - חמישים השנים הראשונות." ב- הקאמרי של תל אביב - 50 שנות תיאטרון ישראלי, בעריכת רבקה משולח, 12-131. תל אביב: דניאלה דינור, תל אביב.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: